

Over zwart en wit

De kinderen leren over werken met zwart op wit en omgekeerd

onderwerp

naar de maan

techniek

krastechniek, het zwart wegkrassen

formaat

± 12 × 16 cm

onderwerp

bij de Eskimo's

techniek

krastechniek, het wit wegkrassen

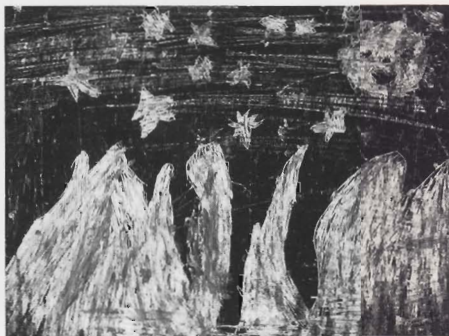
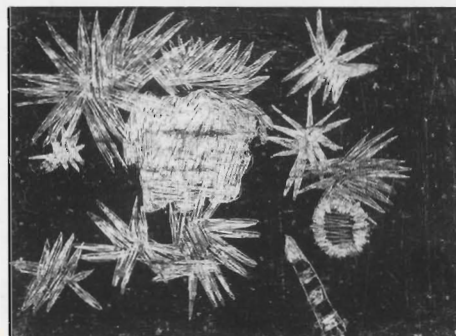
formaat

± 12 × 16 cm

Toelichting

In deze laatste les over contrasten gaan we verder in op de tegenstelling zwart-wit. Net als bij de jongste leeftijdsgroep werken de kinderen tegengesteld: met wit op zwart of met zwart op wit. Om het een en ander wat minder voor de hand liggend te maken, werken we het onderwerp uit in de krastechniek. Deze techniek vereist de nodige voorbereiding en doet een beroep op het ambachtelijke aspect dat altijd vastzit aan grafisch werk. Op een klein formaat papier wordt met zwart waskrijt de ondergrond heel goed en intensief zwart gemaakt. Intussen wordt door de leerkracht een papje gemaakt van witte plakkaatverf verdund met wat vloeibaar afwasmiddel. Met een zacht penseel wordt deze witte vloeistof over het zwart heengezet, goed dekkend, en het moet daarna goed indrogen. De omgekeerde werkwijze gaat als volgt: met wit waskrijt wordt het papier (in dit geval óók wit papier) goed wit gemaakt. Dit is moeilijker dan het zwart maken, omdat het contrast tussen wit en wit uiteraard zeer gering is. Als dit klaar is dan wordt het afgedekt met een mengsel van bijvoorbeeld Oostindische inkt en wat wasmiddel. Laat het ook nu weer goed indrogen.

Nu kan de tekenles starten. De leerlingen tekenen met een prikken of ander krassend voorwerpje (oude kroontjespen e.d.). Wat weggekrast wordt, blijft onherroepelijk weg. Er valt niets meer te herstellen. Het is daarom logisch dat, als het papier met het afdeklaagje ligt te drogen, de kinderen alvast een ontwerpje maken. Het tekenen verloopt dan beter.

Naar de maan, het zwart wegkrassen, 7 en 8 jaar

Begeleiding naar de maan

We introduceren bijvoorbeeld twee figuren uit de leesles of het sprookjesboek. Pluk en Plok gaan naar de maan. Hoe ziet de maan eruit? Is de maan bewoond? Bestaat het mannetje van de maan of laten we ons misleiden door de bergen en kraters? Met de kinderen kan de situatie gespeeld worden bijv.: samen stappen we in de raket. Dan de count-down en hup, op weg naar de maan. De maan komt dichterbij. Wat zien we nu? De kinderen krijgen hierna door middel van een demonstratie goed uitgelegd hoe de krastechniek werkt. Elk krasje wordt een wit lijntje. De voorstelling van ruimte is bijvoorbeeld zwart en met een paar krasjes ontstaat al een ster. De tekening wordt met grote concentratie gemaakt.

Begeleiding bij de Eskimo's

De tegengestelde werkwijze eist ook een tegengesteld onderwerp. Gekozen is voor een sneeuwlandschap; bij de Eskimo's of een Noordpoolexpeditie zijn zeer geschikte onderwerpen. Hoe is het leven in het hoge noorden? Iglo's, kajaks, ijsberen en Eskimo's, sneeuw, ijsschotsen en ijsbergen. Het tekenpapier is eerst bedekt met een laagje zwart waskrijt. Daaroverheen wordt een mengsel van witte verf met afwasmiddel gezet. We beginnen met kleine voorzichtige krasjes. Wat we wegkrassen wordt zwart. Ook deze les vereist een grote concentratie om al te vervelende vergissingen te voorkomen. De ijsbeer wordt bijv. anders al gauw een ordinaire bruine beer. Na afloop als de tekeningen klaar zijn is een vergelijking met de voorgaande opdracht mogelijk. Tijdens het werken zullen al verschillen duidelijk worden. Bij de evaluatie wordt besproken in hoeverre de tekeningen afgezien van onderwerp en sfeer op elkaar zijn gaan lijken.

Bij de Eskimo's, het wit wegkrassen, 7 en 8 jaar